

UZASADNIENIE

W pozwach z dnia 9 i 23 listopada 2016 r., skierowanych przeciwko K. P., powodowie A. C. i B. C., wnieśli o pozbawienie wykonalności w całości nakazu zapłaty wydanego w dniu 13 lutego 1995 r. w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie o sygnaturze akt I Nc 12/95 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 6 maja 2013 r. również przeciwko małżonkowi dłużnika B. C., zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, iż roszczenie objęte przedmiotowym tytułem wykonawczym uległo przedawnieniu. /pозew k. 3-5/

Pozwany w odpowiedzi na pozew z dnia 1 stycznia 2017 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości, kwestionując zarzut przedawnienia podniesiony przez powodów. /odpowieź na pozew k. 53-56/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 lutego 1995 r., Sąd Rejonowy w Zgierzu wydał w postępowaniu nakazowym, nakaz zapłaty w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą I Nc 12/95, mocą którego strona powodowa została zobowiązana do zapłaty K. P. należności w kwocie 40.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami postępowania w terminie dwóch tygodni albo wniesienia w powyższym terminie zarzutów do tegoż sądu. /nakaz zapłaty k. 35/

Powyższy tytuł egzekucyjny w dniu 6 maja 2003 r. został opatrzony klauzulą wykonalności również przeciwko małżonce dłużnika B. C.. /nakaz zapłaty k. 35 v./

Na podstawie tegoż tytułu wykonawczego w lipcu 2003 r., na wniosek pozwanego K. P., zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne, zarejestrowane pod sygnaturą X KM 761/03, przeciwko A. i B. C., prowadzone przez Komornika Sądowego Rewiru X przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi. W toku postępowania egzekucyjnego ujawniono, iż B. C. utrzymuje się jedynie z renty zajętej przez komornika w/w rewiru, przy czym potrącenia są dzielone do kilku spraw. Natomiast A. C. nie pracuje i nie prowadzi działalności gospodarczej w kraju, nie jest także zarejestrowany jako bezrobotny, jednakże posiada zarejestrowaną działalność w Rumunii, gdzie wykonuje prace w ramach umów zlecenia. Ponadto oboje dłużnicy nie są właścicielami pojazdów mechanicznych, a należąca do nich nieruchomość położona w W. podlega obciążeniu hipoteką na rzecz ZUS-u.

Na rzecz wierzyciela K. P., na dzień 4 kwietnia 2006 r., łącznie przekazano kwotę 453,80 zł. /zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 8, wezwanie do dokonywania potrąceń z emerytury lub renty k. 9, informacja komornika o stanie egzekucji k. 38/

Na wniosek wierzyciela K. P. komornik zawiesił w dniu 8 czerwca 2006 r. toczące się postępowanie egzekucyjne o sygnaturze X KM 761/03. /postanowienie k. 10/

Datowanym na 28 sierpnia 2006 r. pismem, A. C. zobowiązał się wobec pozwanego do spłaty długu w transzach w wysokości 300 zł. Ostatniej wpłaty powodowie dokonali w marcu 2008 r.

Pozwany nie dokonywał żadnych czynności potrzebnych do dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego oraz nie złożył wniosku o podjęcie tegoż postępowania.

W dniu 29 czerwca 2007 r. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z mocy samego prawa przez komornika K. G. .

/pismo k. 73; dowody wpłat k. 72; zeznania pozwanego K. P. k. 160 v., e-protokół od 00:08:06, zawiadomienie k. 11/

W dniu 14 października 2016 r., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, zawiadomił o wszczęciu egzekucji (Km 144/16) przeciwko A. C. z wniosku K. P.. Podstawę do wszczęcia postępowania egzekucyjnego stanowił tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty z dnia 13 lutego 1995 r., I Nc 12/95, zaopatrzony w klauzulę wykonalności z dnia 6 maja 2003 r. /zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 13/

Pismem z dnia 3 listopada 2016 r. skierowanym do pozwanego, powód podniósł zarzut przedawnienia roszczeń stwierdzonych w/w nakazem zapłaty z dnia 13 lutego 1995 r., uchylił się od ich zaspokojenia oraz wezwał K. P. do złożenia w związku z powyższym, wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego. /pismo powoda k. 15/

Pismo o tożsamej treści, jak powyżej wskazane, zostało przedłożone Komornikowi Sądowemu M. K.. W odpowiedzi, komornik wydał w dniu 4 listopada 2016 r. postanowienie w przedmiocie oddalenia wniosków powoda A. C.. W uzasadnieniu wskazał, że ewentualny termin przedawnienia roszczeń upływałby w dniu 29 czerwca 2017 r., gdyż winien on być liczony od widniejącej na tytule wykonawczym wzmianki Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi K. G. datowanej na dzień 29 czerwca 2007 r. /pismo powoda k. 16, postanowienie k. 17, nakaz zapłaty k. 35 v./

Powyższy stan faktyczny, sąd ustalił w oparciu o materiał dowodowy zebrany w sprawie w postaci załączonych do akt dokumentów, których prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Ustalając stan faktyczny, Sąd wziął również pod uwagę zeznania złożone przez pozwanego, które to zeznania w zakresie wyżej ustalonych faktów uznał za wiarygodne i mające oparcie w pozostałym zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jest zasadne w całości.

W drodze powództwa z art. 840 k.p.c. dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo jego ograniczenia powołując się na podstawy określone w tym przepisie art. 840 § 1 pkt 1 – 3 k.p.c. Zgodnie z przepisem art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Zdarzeniem, wskutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane jest w szczególności przedawnienie roszczeń.

Do oceny prawnej w rozpoznawanej sprawie istotny jest przepis **art. 125 § 1 k.c.**, zgodnie z którym roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Bieg terminu przedawnienia liczy się od momentu uprawomocnienia się orzeczenia.

Sprawa dotyczy przedawnienia roszczenia objętego prawomocnym orzeczeniem sądu, to jest nakazem zapłaty z dnia 13 lutego 1995 r., wydanym przez Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie I Nc 12/95. Z uwagi na brak akt postępowania rozpoznawczego (z uwagi na ich zbrakowanie) nie możliwe jest ustalenie chwili uprawomocnienia się tego orzeczenia. Okoliczność ta nie ma jednak w sprawie znaczenia. Niewątpliwie bowiem przedmiotowemu nakazowi zapłaty w dniu 6 maja 2003 r. nadano klauzulę wykonalności przeciwko dłużnikowi A. C. i małżonce dłużnika B. C.. Orzecznictwo przyjmuje obecnie, w ślad za uchwałą SN z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 58, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności (...) przerywa bieg przedawnienia (sprawa dotyczyła co prawda bankowego tytułu egzekucyjnego, lecz myśl wyrażona przez SN w uzasadnieniu uchwały ma walor ogólny). Oznacza to, że bieg przedawnienia roszczenia objętego nakazem zapłaty z dnia 13 lutego 1995 r. uległ przerwaniu i – zgodnie z przepisem art. 124 § 1 k.c., stanowiącym, iż po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo – zaczął biec ponownie po nadaniu klauzuli wykonalności, to jest w dniu 6 maja 2003 roku. Konieczne jest zatem zbadanie, czy po tej dacie, aż

do momentu wszczęcia kolejnej egzekucji, to jest do dnia 14 października 2016 roku zaszły inne zdarzenia powodujące przerwanie biegu przedawnienia. Zgodnie z przepisem art. 123 § 1 pkt. 1 i 2 k.c. bieg przedawnienia przerywa się: (i) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia lub (ii) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje.

Jako zdarzenie takie może być postrzegane **wszczęcie postępowania egzekucyjnego** przez wierzyciela w lipcu 2003 r., które toczyło się w sprawie X KM 761/03. Postępowanie to zostało zawieszono na wniosek wierzyciela w dniu 8 czerwca 2006 roku, a następnie – z uwagi na niedokonanie przez wierzyciela żadnych czynności potrzebnych do dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego oraz niezłożenie wniosku o podjęcie tegoż postępowania – uległo umorzeniu z mocy samego prawa na podstawie art. 823 k.p.c.

W orzecznictwie przyjmuje się (por. wyrok SN z 10 października 2003 r., II CK 113/02, OSP 2004/11/141), że do oceny skutków prawnych wniosku o wszczęcie egzekucji w razie jej umorzenia na podstawie art. 823 k.p.c. stosuje się odpowiednio art. 182 § 2 k.p.c. na zasadzie odesłania w trybie art. 13 § 2 k.p.c. W takim wypadku uznaje się, że poprzedni wniosek egzekucyjny nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem, a więc również przerwy terminu przedawnienia zgodnie z art. 123 pkt 1 k.c.

W zaistniałych jednakże okolicznościach – zważywszy na sposób zakończenia postępowania egzekucyjnego – złożony przez pozwanego w 2003 r. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie wywołał żadnych skutków prawnych, jaki ustawa wiąże z jego wniesieniem, a zatem również nie przerwał biegu przedawnienia egzekwowanego roszczenia, gdyż wywołane tymże wnioskiem postępowanie egzekucyjne podlegało umorzeniu na zasadzie art. 823 k.p.c.

Kolejnym zdarzeniem, które mogło doprowadzić do przerwania biegu przedawnienia było ewentualne **uznanie roszczenia** dokonane przez dłużnika A. C. (ale nie przez B. C.) pismem z dnia 28 sierpnia 20056 roku (k. 73). Pismo to może być kwalifikowane jako uznanie niewłaściwe, potwierdza bowiem istnienie wierzytelności (stwierdzeniem „pragnę potwierdzić rozpoczęcie spłaty wierzytelności”). Z drugiej jednak strony, uznanie niewłaściwe przerywa bieg przedawnienia tylko w zakresie w jakim zostało dokonane, tymczasem dłużnik wyraźnie wskazał, że przesyła wierzycielowi kwotę 300 zł, a dopiero w późniejszym czasie określi „jak dalej będą wyglądały spłaty”. Z treści pisma nie wynika zatem, czy uznanie dotyczy całego długu, czy tylko jego części. Nawet gdyby uznać, że bieg przedawnienia uległ przerwaniu co do całości roszczenia, to i tak po dokonaniu uznania, zgodnie z cytowanym już wcześniej art. 124 § 1 k.c., po dniu uznania zaczął biec na nowo, a zatem upłynął do dnia złożenia kolejnego wniosku egzekucyjnego, to jest do 14 października 2016 roku.

W ocenie sądu nie ma bowiem podstaw do uznania, że złożenie przez wierzyciela w dniu 18 listopada 2014 roku **wniosku o wydanie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego** (k. 71), oddalonego postanowieniami Sądu Rejonowego w Zgierz i Sądu Okręgowego w Łodzi (k. 40 i 49 – 52), przerwało bieg przedawnienia. Aby bowiem uznać, że czynność podjęta przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, doprowadziła do przerwania biegu przedawnienia, musi być ona taka, że obiektywnie patrząc może być skuteczna, to jest może rzeczywiście doprowadzić do dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia konkretnego roszczenia.

Tymczasem przepisy art. 795¹ i następane k.p.c. dotyczące zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego weszły w życie dopiero w dniu 21 października 2005 r. Zgodnie z orzecznictwem sądowe przyjmuje w tej sytuacji, że nie może być wydane zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego na podstawie rozporządzenia (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europy i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (Dz. Urz. UE.L.2004 nr 143, str. 15) w odniesieniu do nakazu zapłaty, który w części bezspornej uprawomocnił się przed jego wejściem w życie (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 18 lutego 2009 r., I ACz 92/09). Od dnia 21 października 2005 r. wierzyciele mogą żądać wydania zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego ale wyłącznie odnośnie do orzeczeń sądowych wydanych po dniu 21 stycznia

2005 r. (por. postanowienie SN z dnia 14 maja 2009 r., I BP 23/08, OSNP 2011/1-2/10). Ponieważ przedmiotowy nakaz zapłaty wydany został przed tym dniem, w ogóle nie dotyczy go możliwość wydania zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego, czynność tak w żaden sposób nie mogła zatem doprowadzić do dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia konkretnego roszczenia, a tym samym nie doprowadziła do przerwania biegu przedawnienia.

Konkludując stwierdzić trzeba, że dziesięcioletni okres przedawnienia roszczenia objętego nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie I Nc 12/95 rozpoczął bieg w dniu 6 maja 2003 roku i nie został przerwany ani przez wszczęcie postępowania egzekucyjnego w 2003 roku, ani przez wniosek o wydanie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego z 18 listopada 2014 roku. Jedynym zdarzeniem, które mogło przerwać bieg przedawnienia – ale wyłącznie w zakresie, w którym zostało dokonane – było uznanie niewłaściwe z dnia 28 sierpnia 2006 roku dotyczące tylko A. C.. Nawet pomijając wątpliwości co do zakresu tego uznania i przyjmując, że dotyczyło ono całego długu, dziesięcioletni okres przedawnienia i tak upłynął w sierpniu 2016 roku – przed złożeniem przez pozwanego kolejnego wniosku egzekucyjnego.

Reasumując powyższe i uznając, że zarzut przedawnienia roszczenia za zasadny, powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Mimo tego, iż pozwany przegrał sprawę, sąd w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążenia go obowiązkiem zwrotu na rzecz powodów kosztów procesu. Pozwany znajduje się w niekorzystnej sytuacji materialnej, a także do tego trudnej sytuacji życiowej. Obciążanie pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu byłoby, w ocenie sądu, sprzeczne z zasadami słuszności.